

Godina XI/VII
Četvrtak, 13. prosinca/decembra 2007. godine

Број/Број
14

Година XI/VII
Четвртак, 13. децембра 2007. године

ISSN 1512-7532

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

148

Temeljem članka V. 3. (d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka PS BiH broj 80/07 od 29. lipnja 2007. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 20. sjednici, održanoj 25. srpnja 2007. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI KONVENCIJE ZA OBJEDINJAVANJE ODREĐENIH PROPISA U MEĐUNARODNOM ZRAČNOM PRIJEVOZU - Doc. 9740

Članak 1.

Ratificira se Konvencija za objedinjavanje određenih propisa u međunarodnom zračnom prijevozu - Doc. 9740, potpisana u Montrealu 28. svibnja 1999. godine.

Članak 2.

Tekst Konvencije u prijevodu glasi:

**KONVENCIJA
ZA OBJEDINJAVANJE ODREĐENIH PROPISA U
MEĐUNARODNOM ZRAČNOM PRIJEVOZU**

DRŽAVE POTPISNICE OVE KONVENCIJE,

PREPOZNAJUĆI značajan doprinos Konvencije dokumentu pod nazivom Objedinjavanje određenih pravila koja se odnose na međunarodni zračni prijevoz, koji je potpisan u Varšavi 12. listopada 1929. godine, nadalje u tekstu: "Varšavska konvencija", i drugim srodnim instrumentima koji služe usaglašavanju nezvaničnog međunarodnog zakona o zračnom prometu;

PREPOZNAJUĆI potrebu za moderniziranjem i ujedinjenjem Varšavske konvencije i srodnih instrumenata;

PREPOZNAJUĆI važnost osiguranja zaštite interesa potrošača u međunarodnom zračnom prijevozu i potrebu za jednakom kompenzacijom zasnovanom na principima restitucije;

POTVRĐUJUĆI da je poželjan ureden razvoj odvijanja međunarodnog zračnog prometa i nesmetan protok putnika,

prtljaga i tereta, sukladno principima i ciljevima Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, potpisanoj u Čikagu 7. prosinca 1944. godine;

UBIJEĐENE da kolektivna državna akcija na daljem usaglašavanju i kodifikaciji (kodifikacija = sistematiziranje zakona u kodeks, prim. prev.) određenih propisa koji uređuju oblast međunarodnog zračnog prometa putem nove Konvencije, jeste najadekvatnije sredstvo postizanja izjednačenog balansa interesa.

DOGOVORILE SU SE KAKO SLIJEDI:

**Poglavlje I
Opće odredbe**

**Članak 1.
Polje primjene**

1. Ova konvencija se primjenjuje na sav međunarodni prijevoz putnika, prtljaga i tereta koji se obavlja zrakoplovom za naknadu. Podjednako se primjenjuje i na proizvoljan prijevoz zrakoplovom koji vrši poduzeće za zračni promet.
2. U svrhu ove konvencije, izraz međunarodni prijevoz označava svaki prijevoz u kojem se, sukladno sporazumu

između država potpisnica, mjesto polaska i mjesto dolaska, bilo da jeste ili nije predviđen prekid prijevoza ili pretovar robe, nalaze ili na teritoriju dvije države potpisnice, ili na teritoriju jedne države potpisnice ako postoji dogovoreno mjesto zaustavljanja unutar teritorije druge države, čak i ako ta država nije potpisnica sporazuma. Prijevoz između dvije točke unutar teritorija jedne države potpisnice, bez dogovorenog mjesta zaustavljanja unutar teritorija druge države, ne smatra se međunarodnim prijevozom koji se obavlja u svrhu ove konvencije.

3. Prijevoz koji vrši nekoliko prijevoznika koji se nadovezuju jedan na drugi smatrat će se, u svrhu ove konvencije, jedinstvenim prijevozom, ako ga potpisnice smatraju jednim prometom, bilo da je dogovoren u formi jednog ugovora ili serije ugovora, i time ne gubi svoj međunarodni karakter samo zbog toga što se jedan ugovor ili serija ugovora realizira u cjelini unutar teritorija iste države.
4. Ova konvencija se, također, primjenjuje na prijevoz naznačen u Poglavlju V, sukladno uvjetima koje ovo Poglavlje sadrži.

Članak 2.

Prijevoz koji obavlja država i prijevoz poštanskih artikala

1. Ova konvencija se primjenjuje na prijevoz koji obavlja država ili pravno utemeljena državna tijela, s tim da mora potpadati pod uvjete navedene u članku 1.
2. Prilikom prijevoza poštanskih artikala, prijevoznik će biti odgovoran samo mjerodavnoj poštanskoj upravi sukladno propisima koji se primjenjuju na odnose između prijevoznika i poštanskih uprava.
3. Osim sukladno navedenim u paragrafu 2. ovog članka, odredbe ove konvencije se neće primjenjivati na prijevoz poštanskih artikala.

Poglavlje II

Dokumentacija i obveze država potpisnica u odnosu na prijevoz putnika, prtljage i tereta

Članak 3.

Putnici i prtljaga

1. U svezi sa prijevozom putnika, dostavit će se pojedinačan ili kolektivni dokument o prijevozu, koji će sadržavati:
 - a) oznaku mjesta polaska i dolaska;
 - b) ako se mjesto polaska i mjesto dolaska nalaze na teritoriju jedne države potpisnice, a jedno ili više mjesta za zaustavljanje na teritoriju druge države, naznaku najmanje jednog mjesta za zaustavljanje.
2. Bilo koji drugi dokument koji zadržava informaciju navedenu u paragrafu 1., može se dostaviti umjesto dokumenta navedenog u tom paragrafu. Ako se koristi takav dokument, prijevoznik će ponuditi da putnicima stavi na uvid pismenu izjavu o ovakvoj informaciji.
3. Prijevoznik će dati putniku prtljažnu identifikacionu karticu za svaki prijavljeni komad prtljaga.
4. Putnik će dobiti pismenu obavijest o tome da, tamo gdje je moguće primijeniti ovu konvenciju, ona uređuje i može ograničiti odgovornost prijevoznika u pogledu smrti ili povrede putnika, ili gubitka ili oštećenja prtljaga, i kašnjenja.
5. Nepridržavanje odredbama gore navedenih paragrafa neće ugroziti postojanje ili validnost ugovora o prijevozu, koji će, ipak, podlijegati propisima ove konvencije, uključujući i one koji se odnose na ograničenje odgovornosti.

Članak 4.

Teret

1. U svezi sa prijevozom tereta, dostavit će se tovarni list.
2. Bilo koji drugi dokument koji sadrži izvješće o prijevozu koji će biti obavljen, može biti zamijenjen dostavljanjem tovarnog lista za prijevoz zrakom. Ako se koriste takvi dokumenti, prijevoznik će, ako to od njega zatraži pošiljalac robe, dostaviti pošiljaocu priznanicu o teretu, kojom se dozvoljava identificiranje pošiljke i pristup informacijama

sadržanim u izvješću koji je naveden u gore pomenutom dokumentu.

Članak 5.

Sadržaj teretnog lista za prijevoz zrakom ili priznanice o teretu

Teretni list za prijevoz zrakom ili priznanica o teretu će sadržavati:

- a) oznaku mjesta polaska i dolaska;
- b) ako se mjesto polaska i mjesto dolaska nalaze na teritoriju jedne države potpisnice, a jedno ili više mjesta za zaustavljanje na teritoriju druge države, naznaku najmanje jednog mjesta za zaustavljanje; i
- c) oznaku težine pošiljke.

Članak 6.

Dokument koji se odnosi na prirodu tereta

U slučaju potrebe da ispuni carinske, policijske ili slične formalnosti, od pošiljatelja se može zatražiti da pokaže dokument koji navodi koja je priroda tereta. Iz ove odredbe za prijevoznika ne proizilazi nikakva pristojba, obveza ili odgovornost.

Članak 7.

Opis tovarnog lista za prijevoz zrakom

1. Pošiljatelj će napraviti tovarni list u tri originalna primjerka.
2. Prvi primjerak će nositi oznaku "Za prijevoznika", i potpisat će ga pošiljatelj robe. Drugi primjerak će nositi oznaku "Za primatelja robe", i potpisat će ga pošiljatelj i prijevoznik. Treći primjerak će potpisati prijevoznik koji će ga predati pošiljatelju nakon predaje tereta.
3. Potpis prijevoznika i pošiljatelja može biti ukucan ili stavljen faksimil.
4. Ako, na zahtjev pošiljatelja, prijevoznik napravi tovarni list, smatrat će se, ako ne bude dokaza za suprotno, da je prijevoznik tako i postupio u ime pošiljatelja.

Članak 8.

Dokumentacija za višestruke pakete

Kada postoji više od jednog paketa:

- a) za koji prijevoznik tereta ima pravo da zatraži od pošiljatelja da napravi odvojene tovarne listove;
- b) za koji pošiljatelj ima pravo da od prijevoznika zatraži da dostavi odvojene priznanice o predatom teretu, u situacijama kada se koriste drugi dokumenti, navedeni u paragrafu 2. članka 4.

Članak 9.

Nepridržavanje uvjetima dokumentacije

Nepridržavanje odredbama članka 4. i 8. neće utjecati na postojanje ili validnost ugovora o prijevozu, koji će, bez obzira na navedeno, podlijegati propisima ove konvencije, uključujući i one propise koji se odnose na ograničenje odgovornosti.

Članak 10.

Odgovornost za pojedinosti u dokumentaciji

1. Pošiljatelj je odgovoran za točnost pojedinosti i izjava koje se odnose na teret, a koje je unio on ili su uneseni u njegovo ime u tovarni list, ili ih je on dostavio ili su u njegovo ime dostavljeni prijevozniku kako bi ih ovaj unio u priznanice o predatom teretu, ili radi unošenja istih u izvješće koje će biti dostavljeno putem druge vrste dokumenta opisanog u paragrafu 2. članka 4. Gore navedeno će se, također, primijeniti u slučaju kada je osoba koja vrši dužnost u ime pošiljatelja istodobno i zastupnik prijevoznika.
2. U slučaju da prijevoznik ili neka druga osoba za koju je prijevoznik odgovoran, pretrpi štetu zbog neregularnosti, netočnosti ili nepotpunosti pojedinosti ili izjava koje je dao pošiljatelj ili neko drugi u njegovo ime, pošiljatelj će osloboditi od odgovornosti za pretrpljenu štetu prijevoznika ili neku drugu osobu za koju je prijevoznik odgovoran.

3. Sukladno odredbama paragrafa 1. i 2. ovog članka, u slučaju da pošiljalatelj ili neka druga osoba za koju je pošiljalatelj odgovoran, pretrpi štetu zbog neregularnosti, netočnosti ili nepotpunosti pojedinosti ili izjava koje je dao prijevoznik ili neko drugi u njegovo ime kako bi podatci bili uneseni u priznanicu o predatom teretu ili u drugu vrstu dokumenta opisanog u paragrafu 2. članka 4., prijevoznik će osloboditi od odgovornosti za pretrpljenu štetu pošiljalatelja ili neku drugu osobu za koju je pošiljalatelj odgovoran.

Članak 11.

Dokumentacija koja dokazuje vrijednost

1. Tovarni list za prijevoz zrakom ili priznanica o predatom teretu su dokaz *prima facie* (dokaz koji to jeste sam po sebi, bez daljeg ispitivanja, prim. prev.) zaključka ugovora, o prijemu tereta i gore navedenih uvjeta prijevoza.
2. Bilo koji podatak naveden u tovarnom listu ili priznanici o predatom teretu, a koji se odnosi na težinu, dimenzije i pakovanje tereta, kao i oni koji se odnose na broj paketa, jesu dokaz *prima facie* navedenih činjenica; podaci koji se odnose na količinu, zapreminu i stanje tereta, ne čine dokaz protiv prijevoznika, osim ako ih je provjerio, i u tovarnom listu ili priznanici o predatom teretu je uneseno da ih je prijevoznik provjerio u prisustvu pošiljalatelja robe, ili se odnose na očigledno stanje tereta.

Članak 12.

Pravo na raspolaganje teretom

1. Podliježući odgovornosti da svoje zadatke izvrši sukladno ugovoru o prijevozu, pošiljalatelj robe ima pravo da raspoláže teretom tako što će ga vratiti na polaznu ili dolaznu zračnu luku, ili tako što će ga zaustaviti tijekom putovanja u trenutku bilo kojeg slijetanja, ili zahtijevati da bude dostavljen na mjesto isporuke ili da, tijekom putovanja, bude dostavljen osobi koja nije prvobitno navedena kao primatelj robe, ili tražeći da bude vraćen na polaznu zračnu luku. Pošiljalatelj ne smije koristiti ovo pravo na raspolaganje teretom na način koji može ugroziti prijevoznika ili druge pošiljalatelje robe, i mora nadoknaditi sve troškove do kojih dođe uživanjem ovog prava.
2. Ako je nemoguće izvršiti naloge pošiljalatelja robe, prijevoznik o tome mora obavijestiti pošiljalatelja.
3. Ako prijevoznik izvrši naloge pošiljalatelja robe za raspolaganje teretom bez zahtjeva za uvidom u dio tovarnog lista ili priznanice koja se dostavlja pošiljalatelju, prijevoznik će, bez ugrožavanja njegovog prava na naplatu od pošiljalatelja, biti odgovoran za bilo kakvu štetu do koje može doći u odnosu na osobu koja zakonski posjeduje taj dio tovarnog lista ili priznanice.
4. Pravo preneseno na pošiljalatelja prestaje da važi u trenutku kada počinje da važi pravo primaoca robe, sukladno članku 13. U protivnom, ako primatelj ne uspije da preuzme teret, ili se ne može stupiti u kontakt s njim, pošiljalatelju se ponovo daje pravo na raspolaganje teretom.

Članak 13.

Isporuka tereta

1. Osim u slučaju kada je pošiljalatelj postupio po svom pravu sukladno članku 12., primatelj ima pravo da, po pristizanju tereta na odredište, zatraži od prijevoznika da dopremi teret primatelju, ima pravo na naplatu troškova i na pridržavanje uvjetima prijevoza.
2. Osim ako je drugačije dogovoreno, obveza je prijevoznika da, što prije, obavijesti primatelja o pristizanju tereta.
3. Ako prijevoznik prizna gubitak tereta, ili ako teret nije stigao prije isteka roka od sedam dana od dana kada je trebalo da stigne, primatelj ima pravo da protiv prijevoznika uporabi pravo koje proističe iz ugovora o prijevozu.

Članak 14.

Primjena prava pošiljalatelja i primatelja

Pošiljalatelj i primatelj mogu, svaki ponaosob, primijeniti sva prava koja su im data člankom 12. i 13., svaki u svoje ime, bilo da postupa u svom vlastitom interesu ili interesu nekog drugog, pod uvjetom da izvršava obveze koje mu nameće ugovor o prijevozu.

Članak 15.

Odnos između pošiljalatelja i primatelja ili uzajamni odnosi trećih stranki

1. Članak 12., 13. i 14. ne utječu ni na odnos pošiljalatelja i primatelja, ni na međusobne odnose trećih stranki čija prava proizilaze iz prava pošiljalatelja ili primatelja.
2. Odredbe članka 12., 13. i 14. se mogu izmijeniti samo odredbom "express" u tovarnom listu ili priznanici o isporuci tereta.

Članak 16.

Carinske, policijske i formalnosti drugih državnih tijela

1. Pošiljalatelj mora pribaviti takve informacije i takve dokumente koji su neophodni radi zadovoljenja carinskih, policijskih i formalnosti drugih državnih tijela, prije nego što teret može biti isporučen primatelju. Pošiljalatelj je odgovoran prijevozniku za svako oštećenje uzrokovano nedostatkom takvih informacija ili dokumenata ili time što su nedovoljni ili nepropisni, osim ako je do oštećenja došlo greškom prijevoznika, njegovih djelatnika ili zastupnika.
2. Prijevoznik nema nikakvu obvezu da provjerava točnost ili dovoljnost takvih informacija ili dokumenata.

Poglavlje III

Odgovornost prijevoznika i iznos kompenziranja za štetu

Članak 17.

Smrt ili povrede putnika - Oštećenja prtljaga

1. Prijevoznik je odgovoran za štetu pretrpljenu u slučaju smrti ili tjelesne povrede putnika, samo pod uvjetom da je do nezgode, koja je prouzrokovala smrt ili povredu, došlo u zrakoplovu ili tijekom bilo koje od operacija ukrcavanja ili iskrcavanja.
2. Prijevoznik je odgovoran za štetu pretrpljenu u slučaju oštećenja ili gubitka predatog prtljaga, samo u slučaju da se događaj, koji je doveo do oštećenja ili gubitka, desio u zrakoplovu ili tijekom bilo kojeg razdoblja kada je predati prtljag bio u mjerodavnosti prijevoznika. Međutim, prijevoznik nije odgovoran, ako i u onoj mjeri u kojoj je do oštećenja došlo zbog svojstvenog nedostatka, loše kvalitete ili mane samog prtljaga.
3. Ako prijevoznik prizna gubitak predatog prtljaga, ili ako predati prtljag nije stigao nakon isteka razdoblja od dvadesetjednog (21) dana nakon dana kada je trebalo da stigne, putnik ima pravo da protiv prijevoznika primjeni prava koja proističu iz ugovora o prijevozu.
4. Osim ako je drugačije navedeno, u ovoj konvenciji izraz "prtljag" označava kako prtljag koji je predat i za koji postoji prtljažna karta, tako i onaj koji nije predat i za koji ne postoji prtljažna karta.

Članak 18.

Oštećenja tereta

1. Prijevoznik je odgovoran za štetu pretrpljenu u slučaju oštećenja ili gubitka tereta, samo u slučaju da se događaj, koji je doveo do tako pretrpljene štete, desio tijekom prijevoza zrakom.
2. Međutim, prijevoznik nije odgovoran ako i u onoj mjeri u kojoj se dokaže da je do oštećenja ili gubitka tereta došlo iz jednog ili više dolje navedenih razloga:
 - zbog svojstvenog nedostatka, lošeg kvaliteta ili mane samog tereta,
 - lošeg pakovanja tereta, koji nije izvršio prijevoznik, ili njegovi djelatnici ili zastupnici,

- u slučaju rata ili oružanog sukoba,
 - u slučaju izvršenja akta državnog tijela u svezi sa ulaskom, izlaskom ili tranzitom tereta.
3. Prijevoz zrakom, sa značenjem koje mu je dato u paragrafu 1. ovog članka, podrazumijeva vrijeme u kojem je teret u mjerodavnosti prijevoznika.
4. Vrijeme trajanja prijevoza zrakom se ne može produžiti vremenom trajanja prijevoza kopnom, morem ili unutarnjim vodama, koji se obavljaju izvan zračnih luka. Ako se, ipak, takav prijevoz obavi u sklopu izvršenja ugovora za prijevoz zrakom, u svrhu utovara, isporuke ili pretovara, pretpostavlja se da je svaka šteta, pod uvjetom da nema dokaza da se desilo suprotno, rezultat događaja koji se desio tijekom prijevoza zrakom. Ako prijevoznik, bez suglasnosti pošiljatelja, zamijeni ovakav prijevoz drugim vidom prometa u cjelini ili u onom dijelu prijevoza koji je u sporazumu između država potpisnica predviđen kao prijevoz zrakom, ovakav prijevoz drugim vidom prometa se mora obaviti za vrijeme trajanja prijevoza zrakom.

Članak 19. Kašnjenje

Prijevoznik je odgovoran za štetu prouzrokovanu kašnjenjem u prijevozu putnika, prtljaga ili tereta. Međutim, prijevoznik neće biti odgovoran za štetu prouzrokovanu kašnjenjem ako dokaže da su on ili njegovi djelatnici i zastupnici poduzeli sve mjere koje su realno mogli poduzeti kako bi izbjegli štetu, ili ako dokažu da je bilo nemoguće poduzeti takve mjere.

Članak 20. Razrješenje

Ako prijevoznik dokaže da je štetu prouzrokovao ili da je nastajanje štete doprinio nemar ili neko drugo ponašanje ili previd osobe koja traži kompenziranje, ili od osobe od koje on ili ona potražuju svoja prava, prijevoznik će biti djelimično ili u potpunosti razriješen odgovornosti prema potražitelju u onoj mjeri u kojoj su navedeni nemar ili pogrešno djelovanje ili previd prouzrokovali štetu ili su joj doprinijeli. Kada, u slučaju smrti ili povrede putnika, kompenziranje potražuje osoba koja nije putnik, prijevoznik će biti djelimično ili u potpunosti razriješen odgovornosti u onoj mjeri u kojoj se dokaže da je šteta prouzrokovana ili da je njenom nastajanju doprinio navedeni nemar ili pogrešno djelovanje ili previd tog putnika. Ovaj članak se primjenjuje na sve odredbe o odgovornosti u ovoj konvenciji, uključujući paragraf 1. članka 21.

Članak 21.

Kompenziranje u slučaju smrti ili povrede putnika

1. Za štetu prouzrokovanu prema paragrafu 1. članka 17, a koja ne prijelazi 100 000 Specijalnih prava vuče za svakog putnika, prijevoznik neće biti u mogućnosti da isključi ili ograniči svoju odgovornost.
2. Prijevoznik neće biti odgovoran za štetu prouzrokovanu prema paragrafu 1. članka 17 u mjeri koja prevazilazi 100 000 Specijalnih prava vuče za svakog putnika, ako prijevoznik dokaže da:
 - do štete nije došlo zbog nemara ili pogrešnog djelovanja ili previda prijevoznika ili njegovih djelatnika ili zastupnika; ili
 - da je do štete došlo zbog nemara ili pogrešnog djelovanja ili previda treće stranke.

Članak 22.

Ograničenja odgovornosti u odnosu na kašnjenje, prtljage i tereta

1. U slučaju štete prouzrokovane kašnjenjima koja su navedena u članku 19. u prijevozu putnika, odgovornost prijevoznika za svakog putnika je ograničena na 4 150 Specijalnih prava vuče.
2. U prijevozu prtljaga, odgovornost prijevoznika u slučaju uništenja, gubitka, oštećenja ili zakašnjenja je ograničena na 1 000 Specijalnih prava vuče za svakog putnika, osim ako je

- putnik, u trenutku kada je predati prtljag proslijeđen prijevozniku, dao specijalnu izjavu o ulaganju u dostavu i platio dodatni iznos, ako slučaj tako zahtijeva. U tom slučaju, prijevoznik će biti dužan da plati iznos koji ne prijelazi navedenu sumu, osim ako se dokaže da je suma veća od realnog ulaganja putnika u dostavu na mjesto dolaska.
3. U prijevozu tereta, odgovornost prijevoznika u slučaju uništenja, gubitka, oštećenja ili zakašnjenja je ograničena na iznos od 17 Specijalnih prava vuče po kilogramu, osim ako je, u trenutku kada je paket predat prijevozniku, pošiljatelj dao specijalnu izjavu o ulaganju u dostavu na određite i platio dodatni iznos, ako slučaj tako zahtijeva. U tom slučaju, prijevoznik će biti dužan da plati iznos koji ne prijelazi navedenu sumu, osim ako se dokaže da je suma veća od realnog ulaganja pošiljatelja u dostavu na mjesto dolaska.
 4. U slučaju uništenja, gubitka, oštećenja ili zakašnjenja dijela tereta, ili bilo kojeg predmeta sadržanog u njemu, težina koja će se uzeti u obzir u određivanju iznosa na koji će biti ograničena odgovornost prijevoznika, bit će samo ukupna težina jednog ili više paketa na koje se odnosi navedeni tekst. Međutim, kada uništenje, gubitak, oštećenje ili zakašnjenje dijela tereta, ili bilo kojeg predmeta sadržanog u njemu, utječe na vrijednost ostalih paketa koji su obuhvaćeni istim tovarnim listom ili istom priznanicom, ili, ako oni nisu izdati, istim izvješćem sačuvanim u nekom drugom dokumentu pomenutom u paragrafu 2. članka 4., ukupna težina jednog takvog paketa ili više paketa će se, također, uzeti u obzir pri određivanju granice odgovornosti.
 5. Gore navedene odredbe paragrafa 1. i 2. ovog članka, neće se primjenjivati ako se dokaže da je šteta nastala postupkom ili previdom prijevoznika, njegovih djelatnika ili zastupnika, počinjenim sa namjerom da se prouzrokuje šteta ili nesmotreno ili u znanju da će vjerovjatan rezultat ili oštećenje; pod uvjetom da se, u slučaju takvog postupka ili previda djelatnika ili zastupnika, dokaže da je taj djelatnik ili zastupnik radio unutar svojih ovlasti.
 6. Ograničenja propisana člankom 21. i ovim člankom, neće spriječiti sud da, sukladno svojim zakonom, dodijeli cjelokupne ili djelimične sudske troškove i druge troškove sudskog spora kojima se izložio tužitelj, uključujući i kamatu.

Članak 23.

Konverzija monetarnih jedinica

1. Iznosi pomenuti sukladno Specijalnim pravima vuče u ovoj konvenciji, smatrat će se referencom na Specijalna prava vuče onako kako ih je definirao Međunarodni monetarni fond. Konverzija iznosa u državnu valutu će se, u slučaju sudskog procesa, izvršiti sukladno vrijednošću takvih valuta sukladno Specijalnim pravima vuče na dan donošenja presude. Sukladno Specijalnim pravima vuče, vrijednost državne valute države potpisnice koja je članica Međunarodnog monetarnog fonda, izračunat će se sukladno metodom procjene koju primjenjuje Međunarodni monetarni fond za svoje poslove i transakcije, a koja je na snazi na dan donošenja presude. Sukladno Specijalnim pravima vuče, vrijednost državne valute države potpisnice koja nije članica Međunarodnog monetarnog fonda, izračunat će se na način koji odredi ta država.
2. Bez obzira na gore navedeno, one države koje nisu članice Međunarodnog monetarnog fonda i čiji zakon ne dozvoljava primjenu odredaba paragrafa 1. ovog članka, mogu, u trenutku ratificiranja ili pristupa ili u bilo kojem drugom trenutku, objaviti da je granica odgovornosti prijevoznika propisana člankom 21. fiksirana na iznos od 1 500 000 monetarnih jedinica po putniku u sudskim sporovima na njihovom teritoriju; 62 500 monetarnih jedinica po putniku sukladno paragrafu 1. članka 22.; 15 000 monetarnih jedinica po putniku sukladno paragrafu 2. članka 22.; 250 monetarnih jedinica po kilogramu sukladno paragrafu 3.

članka 22. Ova monetarna jedinica je jednaka vrijednosti šezdesetpet i po (65,5) miligramama zlata čistoće devet stotina (900).

3. Kalkulacija pomenuta u posljednjoj rečenici paragrafa 1. ovog članka, i metoda konverzije pomenuta u paragrafu 2. ovog članka, bit će izvršena na takav način da, u nacionalnoj valuti države potpisnice, što je moguće približnije prikaže istu realnu vrijednost za iznose iz članka 21. i 22., koja će proisteći iz primjene prve tri rečenice paragrafa 1. ovog članka. Države potpisnice će objasniti depozitaru način kalkulacije izvršene sukladno paragrafu 1. ovog članka, ili rezultat konverzije izvršene prema paragrafu 2. ovog članka, ako to slučaj zahtijeva, prilikom deponiranja instrumenta ratificiranja, prihvatanja, odobrenja ili pristupa ovoj konvenciji i kad god dođe do izmjene u bilo kojem od njih.

Članak 24. Revizija ograničenja

1. Depozitar će, bez dovođenja u pitanje odredaba članka 25. ove konvencije sukladno dolje navedenom paragrafu 2, svakih pet godina vršiti reviziju granica odgovornosti propisanih člankom 21., 22. i 23., pri čemu će se prva takva revizija izvršiti krajem pete godine od dana stupanja ove konvencije na snagu, ili tijekom prve godine njenog stupanja na snagu ako Konvencija nije stupila na snagu u roku od pet godina od dana kada je po prvi put otvorena za potpisivanje, uzevši u obzir faktor inflacije koji odgovara stopi inflacije akumuliranoj od prethodno izvršene revizije, ili u prvom redu, od dana stupanja ove konvencije na snagu. Iznos stope inflacije koja će se koristiti u određivanju faktora inflacije, bit će izmjereni prosjek godišnjih stopa povećanja ili smanjenja u Indeksima potrošačkih cijena u državama čije valute obuhvataju Specijalna prava vuče spomenuta u paragrafu 1. članka 23.
2. Ako revizija koja se spominje u prethodnom paragrafu pokaže da je faktor inflacije prevazišao 10 %, depozitar će obavijestiti državne potpisnice o reviziji granica odgovornosti. Svaka takva revizija će stupiti na snagu šest mjeseci nakon obavijesti upućene državama potpisnicama. Ako u roku od tri mjeseca nakon obavijesti o reviziji, većina država potpisnica izrazi svoje neslaganje, revizija neće stupiti na snagu i depozitar će problem iznijeti na sastanku država potpisnica. Depozitar će odmah obavijestiti sve države potpisnice o stupanju revizije na snagu.
3. Bez obzira na navedeno u paragrafu 1. ovog članka, procedura pomenuta u paragrafu 2. ovog članka može se primijeniti u bilo kojem trenutku, pod uvjetom da jedna trećina od ukupnog broja država potpisnica izrazi želju za primjenom procedure i pod uvjetom da je faktor inflacije, iz paragrafa 1, uvećan za 30% od prethodne revizije ili, ako se revizija nije vršila ranije, od dana stupanja ove konvencije na snagu. Sve naredne revizije koje koriste proceduru opisanu u paragrafu 1 ovog članka vršit će se u petogodišnjim intervalima nakon izvršenja revizija obuhvaćenih ovim paragrafom.

Članak 25. Klauzula o ograničenjima

Prijevoznik može ustanoviti da će ugovor o prijevozu podlijevati višim ograničenjima odgovornosti od onih navedenih u ovoj konvenciji ili, čak, nikakvim ograničenjima.

Članak 26. Pravna nevalidnost odredaba ugovora

Svaka odredba kojom se pokušava osloboditi prijevoznika od odgovornosti ili se pokušava odrediti niži prag odgovornosti od onog koji je ustanovljen ovom konvencijom, bit će poništena, ali poništenje bilo koje takve odredbe ne uključuje poništenje cijelog ugovora, koji će i dalje podlijevati odredbama ove konvencije.

Članak 27. Sloboda ugovaranja

Ništa sadržano u ovoj konvenciji neće spriječiti prijevoznika da odbije da potpiše bilo koji ugovor o prijevozu, da odbaci bilo koju vrstu zaštite dostupnu prema ovoj konvenciji, ili da postavi uvjete koji nisu u suprotnosti sa odredbama ove konvencije.

Članak 28. Avansna uplata

U slučaju zrakoplovne nesreće koja dovede do smrti ili povrede putnika, prijevoznik će, ako to nalaže zakon njegove države, bez odlaganja izvršiti avansnu uplatu fizičkoj osobi ili osobama ovlaštenim da potražuju odštetu, kako bi zadovoljili neposredne ekonomske potrebe tih osoba. Ovakve avansne uplate neće značiti priznanje odgovornosti i mogu biti poravnanje iznosa koji prijevoznik naknadno plati kao odštetu.

Članak 29. Temelj za potraživanja odštete

U prijevozu putnika, prtljaga i tereta, svako potraživanje odštete, zasnovano bilo na ovoj konvenciji ili ugovoru ili krivičnom djelu ili na neki drugi način, može podlijevati uvjetima i ograničenjima odgovornosti onako kako je navedeno u ovoj konvenciji, bez predrasude kada se postavi pitanje ko su osobe koje imaju pravo da pokrenu postupak i koja su njihova pojedinačna prava. U svakom takvom slučaju, kaznena, opominjuća ili neka druga nenadoknadiva odšteta, neće se isplatiti.

Članak 30. Djelatnici, zastupnici - Prikupljanje zahtjeva za odštetu

1. Ako se povede postupak protiv djelatnika ili zastupnika prijevoznika zbog nastale štete koja je obuhvaćena ovom konvencijom, takav djelatnik ili zastupnik, ako dokaže da je radio unutar svojih ovlasti, imat će pravo da koristi uvjete i ograničenja odgovornosti na koja sam prijevoznik ima pravo da se pozove prema ovoj konvenciji.
2. Prikupljanje iznosa koji se mogu nadoknaditi od prijevoznika, njegovih djelatnika i zastupnika, u tom slučaju, neće prevazići rečene iznose.
3. Osim u pogledu prijevoza tereta, odredbe paragrafa 1. i 2. se neće primijeniti ako se dokaže da je šteta proistekla iz postupka ili omaške djelatnika ili zastupnika, počinjene sa namjerom da se izazove šteta ili nesmotreno i znajući da će vjerovatno doći do štete.

Članak 31. Pravovremena obavijest o žalbi

1. Ako osoba ovlaštena da primi predati prtljag ili teret izvrši prijem bez prigovora, to je dokaz *prima facie* da je prtljag ili teret dostavljen u dobrom stanju sukladno dokumentu o prijevozu ili u izvješću sadržanom u nekom drugom dokumentu koji se spominje u paragrafu 2. članka 3. i paragrafu 2. članka 4.
2. U slučaju oštećenja, osoba odgovorna za isporuku mora prigovoriti prijevozniku odmah nakon što uoči oštećenje, i to, u slučaju prtljaga, najkasnije sedam dana od dana prijema, ili u slučaju tereta, četrnaest dana od dana prijema. U slučaju zakašnjenja, prigovor se mora uložiti najkasnije u roku od dvadesetjedan dan od dana kada su prtljag ili teret stavljani njoj ili njemu na raspolaganje.
3. Svaki prigovor se mora uložiti u pisanoj formi i biti predat ili otpavljen u gore propisanom roku.
4. Ako se u gore navedenom roku ne uložiti prigovor, protiv prijevoznika se neće poduzimati nikakva radnja, osim u slučaju prijevare koju je prijevoznik počinio.

Članak 32. Smrt odgovorne osobe

U slučaju smrti odgovorne osobe, potraživanje odštete će se, sukladno ovoj konvenciji, pokrenuti protiv onih koji zakonski predstavljaju svoju državu.

Članak 33. Mjerodavnosti

1. Zahtjev za potraživanje odštete se, po nahodjenju tužitelja, mora predati na teritorij jedne od država potpisnica, bilo domaćem sudu u zemlji prijevoznika ili njegovom glavnom sjedištu, ili tamo gdje je poslovno sjedište u kojem je potpisan ugovor ili na sudu u zemlji odredišta.
2. U pogledu štete koja proistekne iz smrti ili povrede putnika, zahtjev se može dostaviti jednom od sudova spomenutih u paragrafu 1 ovog članka, ili na teritoriju države potpisnice u kojoj, u trenutku nesreće, putnik ima svoje osnovno i stalno boravište prema kojem i od kojeg prijevoznik prometa u prijevozu putnika zrakom, bilo svojim vlastitim zrakoplovom ili zrakoplovom drugog zrakoplovnog-prijevoznika prema komercijalnom sporazumu, i u kojem taj prijevoznik obavlja prijevoz putnika zrakom, u prostorijama koje prijevoznik iznajmljuje ili posjeduje ili ih iznajmljuje ili posjeduje drugi prijevoznik sa kojim je navedeni prijevoznik potpisao komercijalni sporazum.
3. U svrhu paragrafa 2.,
 - (a) "komercijalni sporazum", označava sporazum, osim onog agencijskog, koji su potpisali prijevoznici i koji se odnosi na odredbu o zajedničkim uslugama za zračni prijevoz putnika;
 - (b) "osnovno i stalno mjesto boravka" označava ono koje je nepromjenjivo i stalno prebivalište putnika u trenutku nesreće. Državljanstvo putnika neće biti odlučujući faktor u ovom pogledu.
4. Proceduru će odrediti zakon suda koji vodi postupak.

Članak 34. Arbitraža

1. Podliježući odredbama ovog članka, potpisnice ugovora o prijevozu tereta mogu navesti da će svaki spor koji se odnosi na odgovornost prijevoznika, sukladno ovoj konvenciji, biti riješen arbitražom. Takav dogovor će biti u pisanoj formi.
2. Arbitražni postupak će se, po nahodjenju strane koja ga potražuje, održati u jednom od sudova navedenih u članku 33.
3. Arbitar ili arbitražni tribunal će primijeniti odredbe ove konvencije.
4. Odredbe paragrafa 2. i 3. ovog članka smatrat će se dijelom svake arbitražne klauzule ili sporazuma, i svaki uvjet takve klauzule ili sporazuma koji nije sukladan Konvenciji, bit će poništen.

Članak 35. Ograničenje podnošenja zahtjeva

1. Pravo na odštetu će zastarjeti ako se zahtjev ne podnese u roku od dvije godine od dana prispjjeća na odredište, ili od dana kada je zrakoplov trebalo da sleti, ili od dana kada je prijevoz zaustavljen.
2. Način izračunavanja tog razdoblja će biti određen zakonom suda koji vodi postupak.

Članak 36. Uzastopni prijevoz

1. U slučaju prijevoza koji obavljaju različiti uzastopni prijevoznici i koji spada u definiciju navedenu u paragrafu 3. članka 1., svaki prijevoznik koji primi putnike, prtljag ili teret je dužan da poštuje propise navedene u ovoj konvenciji i smatra se jednom od strana potpisnica ugovora o prijevozu u onoj mjeri u kojoj se ugovor bavi onim dijelom prijevoza koji se obavlja pod nadzorom tog prijevoznika.

2. U slučaju prijevoza ove vrste, putnik ili bilo koja druga osoba koja ima pravo na kompenziranje u smislu da on ili ona mogu povesti postupak protiv prijevoznika koji je vršio prijevoz tijekom kojeg je došlo do nesreće ili kašnjenja, osim u slučaju kada je, izričitim sporazumom, prvi prijevoznik preuzeo odgovornost za cijelo putovanje.
3. U svezi sa prtljagom ili teretom, putnik ili pošiljatelj će imati pravo na postupak protiv prvog prijevoznika, i putnik ili primatelj koji ima pravo na dostavu, imat će pravo na postupak protiv posljednjeg prijevoznika, i nadalje, svako od njih može povesti postupak protiv prijevoznika koji je vršio prijevoz tijekom kojeg je došlo do uništenja, gubitka, oštećenja ili zakašnjenja. Ovi prijevoznici će biti zajedno i pojedinačno odgovorni putniku ili pošiljatelju ili primatelju.

Članak 37.

Pravo na naplatu štete od trećih stranki

Ništa navedeno u ovoj konvenciji neće dovesti u pitanje da li osoba odgovorna za štetu sukladno odredbama Konvencije ima pravo na naplatu štete od bilo koje druge osobe.

Poglavlje IV Kombinirani prijevoz

Članak 38.

Kombinirani prijevoz

1. U slučaju kombiniranog prijevoza koji se dijelom obavlja zrakom, a dijelom bilo kojim drugim vidom prijevoza, odredbe ove konvencije će se, suglasno paragrafu 4. članka 18., primijeniti samo na prijevoz zrakom, pod uvjetom da prijevoz zrakom spada u uvjete navedene u članku 1.
2. Ništa navedeno u ovoj konvenciji neće spriječiti strane potpisnice u slučaju kombiniranog prijevoza, od unošenja uvjeta koji se odnose na druge vidove prijevoza u dokument o zračnom prijevozu, pod uvjetom da se odredbe ove konvencije sagledavaju u odnosu na zračni prijevoz.

Poglavlje V Prijevoz zrakom koji obavlja osoba koja nije prijevoznik po ugovoru

Članak 39.

Prijevoznik po ugovoru - Sadašnji prijevoznik

Odredbe ovog poglavlja se primjenjuju kada osoba (nadalje u tekstu: "prijevoznik po ugovoru"), u svojstvu stranke koja ugovara u svoje ime, potpiše ugovor o prijevozu, koji je usklađen sa ovom konvencijom, sa putnikom ili pošiljateljem robe ili sa osobom koja djeluje u ime putnika ili pošiljatelja, i drugom osobom (nadalje u tekstu: "sadašnji prijevoznik") i obavlja, po ovlasti prijevoznika po ugovoru, prijevoz u cjelini ili djelimično, ali nije, u pogledu takvog dijela, uzastopni prijevoznik unutar značenja koje mu daje ova konvencija. Takva ovlast će se pretpostaviti kao važeća u slučaju da ne postoji dokaz koji dokazuje suprotno.

Članak 40.

Pojedinačna odgovornost prijevoznika po ugovoru i sadašnjeg prijevoznika

Ako sadašnji prijevoznik, u cjelini ili djelimično, obavlja prijevoz koji, sukladno ugovoru koji se spominje u članku 39., uređen ovom konvencijom, i prijevoznik po ugovoru i sadašnji prijevoznik će, osim ako se drugačije odredi u ovom poglavlju, podlijeđati propisima ove konvencije, i to prvi za cjelokupni prijevoz obrađen ovim ugovorom, a drugi samo za prijevoz koji obavlja.

Članak 41.

Uzajamna odgovornost

1. Postupci i previdi sadašnjeg prijevoznika i njegovih djelatnika i zastupnika koji djeluju unutar svojih mjerodavnosti smatrat će se, u odnosu na prijevoz koji je

obavio sadašnji prijevoznik, postupcima i previdima prijevoznika po ugovoru.

- Postupci i previdi prijevoznika po ugovoru i njegovih djelatnika i zastupnika koji djeluju unutar svojih mjerodavnosti, također će se, u odnosu na prijevoz koji je obavio sadašnji prijevoznik, smatrati postupcima i previdima prijevoznika po ugovoru. Bez obzira na već navedeno, nijedan takav postupak ili previd neće izložiti sadašnjeg prijevoznika odgovornosti koja prijelazi iznose navedene u članku 21., 22., 23. i 24. Bilo koji specijalni sporazum prema kojem prijevoznik po ugovoru preuzima obveze koje nisu nametnute ovom konvencijom ili bilo koje odricanje prava ili ovlasti prenesenih ovom konvencijom, ili bilo koja specijalna izjava o ulaganju u dostavu na odredište, koja je obrađena u članku 22., neće utjecati na sadašnjeg prijevoznika osim ako se on složi sa tim.

Članak 42.

Primatelj žalbi i instrukcija

Bilo koja žalba koja će se uložiti ili instrukcija koja će se prijevozniku dati sukladno ovoj konvenciji, imat će isti rezultat, bilo da se upućuje prijevozniku po ugovoru ili sadašnjem prijevozniku. Bez obzira na navedeno, instrukcije koje su obrađene u članku 12. bit će na snazi samo ako su upućene na prijevoznika po ugovoru.

Članak 43.

Djelatnici i zastupnici

U svezi sa prijevozom koji obavlja sadašnji prijevoznik, svakom djelatniku ili zastupniku tog prijevoznika ili prijevoznika po ugovoru će, ako dokažu da su djelovali unutar svojih ovlasti, biti dozvoljeno da iskoriste uvjete i ograničenja odgovornosti koji se, sukladni ovoj konvenciji, primjenjuju na prijevoznika čiji su djelatnici ili zastupnik, osim ako se dokaže da su djelovali na način koji ih sprječava da se pozovu na ograničenja odgovornosti sukladno ovoj konvenciji.

Članak 44.

Prikupljanje odštete

U pogledu prijevoza koji obavlja sadašnji prijevoznik, prikupljanje iznosa koje je moguće povratiti od tog prijevoznika i prijevoznika po ugovoru, i od njihovih djelatnika i zastupnika koji djeluju unutar svojih ovlasti, neće prelaziti najveći iznos koji je, sukladno ovoj konvenciji, moguće dobiti bilo od prijevoznika po ugovoru ili sadašnjeg prijevoznika, ali nijedna od pomenutih osoba neće biti odgovorna za isplatu sume koja prijelazi ograničenje koje se može primijeniti na tu osobu.

Članak 45.

Primatelj zahtjeva

U pogledu prijevoza koji obavlja sadašnji prijevoznik, može se, po nahodjenju tužitelja, protiv tog prijevoznika ili prijevoznika po ugovoru, ili protiv obojice zajedno ili odvojeno, pokrenuti postupak za naplatu štete.

Ako se postupak pokrene samo protiv jednog od prijevoznika, taj će prijevoznik imati pravo da zatraži da i drugi prijevoznik bude uključen u postupak, pri čemu će procedura i rezultati iste biti uređeni sukladno zakonu suda koji obrađuje predmet.

Članak 46.

Dodata sudska mjerodavnost

Svaki postupak za naplatu štete, obrađen u članku 45. mora se pokrenuti, po nahodjenju tužitelja, na teritoriju jedne od ugovornih stranki, bilo na sudu na kojem se postupak može pokrenuti protiv prijevoznika po ugovoru, kako je i navedeno u članku 33. ili na sudu koji ima sudsku mjerodavnost u mjestu u kojem sadašnji prijevoznik ima boravište ili vodeće mjesto poslovanja.

Članak 47.

Nevalidnost ugovornih odredaba

Svaka ugovorna odredba čija je svrha da oslobodi prijevoznika po ugovoru ili sadašnjeg prijevoznika od odgovornosti prema ovom Poglavlju ili da odredi niži limit od onog koji se primjenjuje prema ovom poglavlju, bit će poništena, ali poništenje bilo koje takve odredbe ne podrazumijeva poništenje ugovora, koji će i dalje podlijevati odredbama ovog poglavlja.

Članak 48.

Uzajamni odnosi između prijevoznika po ugovoru i sadašnjeg prijevoznika

Osim onog što je navedeno u članku 45., ništa iz ovog poglavlja neće utjecati na prava i obveze između samih prijevoznika, uključujući pravo na povrat sredstava ili naknadu štete.

Poglavlje VI

Druge odredbe

Članak 49.

Obvezna primjena

Bilo koja klauzula sadržana u ugovoru o prijevozu i svi posebni aranžmani u koje se ušlo prije nego što je došlo do štete, kojima ugovorne stranke imaju za cilj kršenje propisa utvrđenih ovom konvencijom, bilo odlučujući o zakonu koji će se primjenjivati, ili mijenjajući propise u pogledu sudske mjerodavnosti, bit će pravno poništena i nevažeća.

Članak 50.

Osiguranje

Ugovorne stranke će tražiti od prijevoznika da održavaju odgovarajuće osiguranje koje će obuhvatiti njihovu odgovornost koju imaju sukladno ovoj konvenciji. Ugovorna stranka može tražiti od prijevoznika koji obavlja prijevoz na njenom teritoriju, da dostavi dokaz o tome da država odgovarajuće osiguranje koje obuhvata njegovu odgovornost koju ima sukladno ovoj konvenciji.

Članak 51.

Prijevoz koji se obavlja u izvanrednim okolnostima

Odredbe članaka 3-5., 7. i 8., koji se odnose na dokumentaciju od prijevoza, neće se primjenjivati u slučaju prijevoza koji je obavljen u izvanrednim okolnostima, izvan uobičajenog obujma posla prijevoznika.

Članak 52.

Definicije dana

Izraz "dani", kada se koristi u ovoj konvenciji, označava kalendarske, a ne radne dane.

Poglavlje VII

Finalne klauzule

Članak 53.

Potpisivanje, ratificiranje i stupanje na snagu

- Ova konvencija će biti otvorena za potpisivanje u Montrealu, 28. svibnja 1999. godine, za države sudionice na Međunarodnoj konferenciji o zakonu u zračnom prometu, koja je održana u Montrealu, od 10-28. svibnja 1999. godine. Poslije 28. svibnja 1999. godine, Konvencija će biti otvorena za potpisivanje u sjedištu Međunarodnog ustrojstva za civilno zrakoplovstvo u Montrealu, do stupanja na snagu sukladno paragrafu 6. ovog članka.
- Ova konvencija će biti uporedo otvorena za potpisivanje od strane regionalnih ustrojstava za ekonomsku integraciju. U svrhu ove konvencije, izraz "regionalno ustrojstvo za ekonomsku integraciju" označava bilo koje ustrojstvo koje su osnovale suverene države određenog regiona, koje ima ovlasti u pogledu određenih pitanja koja uređuje ova konvencija, i koja je ovlaštena da potpisuje, ratificira, prihvata, odobrava ili pristupa ovoj konvenciji. Referenca na

- "država potpisnica" ili "države potpisnice" u ovoj konvenciji, na drugačiji način nego što je navedeno u paragrafu 2, članka 1., paragraf 1(b) članka 3, paragraf (b) članka 5, članka 23., 33., 46. i paragrafa (b) članka 57., primjenjuje se podjednako na regionalno ustrojstvo za ekonomsko integriranje.
- Ova konvencija će podlijevati ratificiranju od strane država i regionalnih ustrojstava za ekonomsko integriranje, koje su je potpisale.
 - Svaka država ili regionalno ustrojstvo za ekonomsko integriranje koja ne potpiše ovu konvenciju, može je prihvatiti, odobriti ili joj pristupiti u bilo kojem trenutku.
 - Instrumenti za ratificiranje, prijem, odobrenje ili pristupanje, bit će deponovani u Međunarodnom ustrojstvu za civilno zrakoplovstvo, koje je ovim dokumentom imenovani depozitar.
 - Konvencija će stupiti na snagu šestog dana nakon dana deponiranja tridesetog instrumenta o ratificiranju, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju kod depozitara, između država koje su deponirale takav instrument. Instrument koji je deponiralo regionalno ustrojstvo za ekonomsko integriranje neće biti od važnosti u svrhu ovog paragrafa.
 - Za ostale države i regionalna ustrojstva za ekonomsko integriranje, ova konvencija će stupiti na snagu šezdeset dana od dana deponiranja instrumenta za ratificiranje, prihvatanje, odobrenje ili pristupanje.
 - Depozitar će odmah obavijestiti sve potpisnike i države potpisnice o:
 - svakom potpisniku ove konvencije i datumu potpisivanja;
 - svakom deponiranju instrumenta za ratificiranje, prihvatanje, odobrenje ili pristupanje;
 - datumu stupanja na snagu ove konvencije;
 - datumu stupanja na snagu svake revizije ograničenja odgovornosti određene ovom konvencijom;
 - svakom otkazivanju prema članku 54.

Članak 54. Otkazivanje

- Svaka država potpisnica može otkazati ovu konvenciju pismenom obavijesti upućenom depozitaru.
- Otkazivanje će stupiti na snagu stoosamdeset (180) dana od dana kada je depozitar zaprimio obavijest.

Članak 55.

Odnos sa ostalim instrumentima Varšavske konvencije

Ova konvencija će imati prednost u odnosu na bilo koji propis koji se primjenjuje u međunarodnom zračnom prijevozu:

- između država potpisnica ove konvencije na osnovu činjenice da su te države zajedno ugovorna stranka u odnosu na:
 - Konvenciju za objedinjavanje određenih propisa u međunarodnom zračnom prijevozu**, potpisanoj u Varšavi, 12.10.1929. godine (nadalje u tekstu: Varšavska konvencija);
 - Protokol za izmjenu **Konvencije za objedinjavanje određenih propisa u međunarodnom zračnom prijevozu**, potpisanoj u Varšavi, 12.10.1929. godine, potpisan u Hagu, 28.09.1955. godine (nadalje u tekstu: Haški protokol);
 - Konvenciju, **Dodatak Varšavskoj konvenciji, za objedinjavanje određenih propisa u međunarodnom zračnom prijevozu koji obavlja osoba koja nije prijevoznik po ugovoru**, potpisanoj u Gvadalahari,

18.09.1961. godine (nadalje u tekstu: Konvencija iz Gvadalahare);

- Protokol za izmjenu **Konvencije za objedinjavanje određenih propisa u međunarodnom zračnom prijevozu**, potpisanoj u Varšavi, 12.10.1929. godine, i izmijenjenoj Protokolom potpisanim u Hagu, 28.09.1955. godine, koji je potpisan u Gvatemala Sitiju, 08.03.1971. godine (nadalje u tekstu: Protokol iz Gvatemala Sitija);
 - Dodatni protokoli br. 1 do 3 i Montrealski protokol br. 4 koji mijenja Varšavsku konvenciju izmijenjenu Haškim protokolom ili Varšavsku konvenciju izmijenjenu i Haškim protokolom i Protokolom iz Gvatemala Sitija, koji su potpisani u Montrealu, 25.09.1975. godine (nadalje u tekstu: Montrealski protokoli); ili
- Unutar teritorija bilo koje pojedinačne države potpisnice ove konvencije na osnovi činjenice da je ta država potpisnica jednog ili više instrumenata na koje se odnose gornji pod-paragrafi od (a) do (e).

Članak 56.

Države sa više od jednog zakonskog sustava

- Ako država ima dvije ili više teritorijalnih jedinica u kojima se primjenjuju različiti zakonski sustavi u pogledu oblasti koje obrađuje ova konvencija, država može, u trenutku kada je potpisuje, ratificira, prihvata, odobrava ili pristupa, objaviti da će se ova konvencija proširiti na sve njene teritorijalne jedinice ili samo na jednu ili na više njih, i može izmijeniti ovu izjavu podnošenjem druge izjave u bilo kojem trenutku.
- Svaka takva izjava će biti dostavljena depozitaru i jasno će sadržavati nazive teritorijalnih jedinica na koje se Konvencija primjenjuje.
- U odnosu na državu potpisnicu koja je dala izjavu:
 - referenca na članak 23.: "državna valuta", tumačit će se kao valuta relevantne teritorijalne jedinice te države; i
 - referenca na članak 28.: "državni zakon", tumačit će se kao zakon relevantne teritorijalne jedinice te države.

Članak 57. Ograničenja

Neće biti ograničenja na primjenu ove konvencije osim ako država potpisnica u bilo kojem trenutku dostavi izjavu upućenu depozitaru o tome da se ova konvencija neće primjenjivati na:

- međunarodni zračni prijevoz koji izravno obavlja ta država potpisnica u nekomercijalne svrhe u odnosu na svoje funkcije i obveze kao suverene države; i/ili
- na prijevoz putnika, tereta i prtljaga za svoje vojne institucije na zrakoplovu koji je registriran u državi potpisnici ili ga ona iznajmljuje, pri čemu je ukupan kapacitet ograničen od strane ili u ime takvih tijela.

U prisustvu dolje potpisanih opunomoćenika koji su potpisali ovu konvenciju.

Potpisano u Montrealu, 28. svibnja 1999. godine, na engleskom, arapskom, kineskom, francuskom, ruskom i španjolskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi podjednako autentični. Ova konvencija će ostati deponovana u arhivi Međunarodnog ustrojstva za civilno zrakoplovstvo, i ovjerene kopije će depozitar uputiti svim državama potpisnicama Konvencije, kao i državama potpisnicama Varšavske konvencije, Haškog protokola, Konvencije iz Gvadalahare, Protokola iz Gvatemala Sitija, i Montrealskih protokola.

Članak 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.